

ONTWRICHTE LEVENS

Heftige verhalen voor lezers in de onder- en bovenbouw

Leslie Connor. (2018). *De waarheid volgens Mason Buttle*. Rotterdam: Lemniscaat. Isbn 9789047710264, € 16,95, 253 blz.

Susin Nielsen. (2018). *Het ongemakkelijke dagboek van Henry K. Larsen*. Rotterdam: Lemniscaat. Isbn 978 90 477 1009 7, € 15,95, 258 blz.

Oliver Reps. (2018). *De dag die nooit komt*. Amsterdam: De Harmonie. Isbn 978 94 633 6038 8, € 17,50, 174 blz.

De hoofdpersonages in de drie boeken die ik hier bespreek zijn stuk voor stuk het slachtoffer van een groot drama, een tragedie soms te groot voor woorden. Zoals in *Het ongemakkelijke dagboek van Henry K. Larsen*, waarin Henry veelzeggend spreekt over het anonieme HET. Verrassend is tegelijkertijd de veerkracht die de hoofdrolspelers vertonen. Met een positieve levenshouding weten zij veelal, mede geholpen door hun omgeving, hun leven ondanks alles weer op de rails te krijgen. Dat kan helaas niet worden gezegd van Elias, de hoofdpersoon in het boek van Oliver Reps. Diens debuut, getiteld *De dag die nooit komt*, heeft voor de lezer een genadeloos, venijnig slot in petto.

Een bijzonder kind

Mason Buttle is een alleraardigste jongen met een verstandelijke beperking. Met zijn oom Drum en zijn oma woont hij op een appelboerderij. Masons moeders is enige jaren geleden verongelukt, en toen vervolgens ook nog de appeloogst

mislukte, was de zin eraf bij de familie en verkocht oom Drum een deel van de boomgaard aan een projectontwikkelaar voor woningbouw. Het resterende land en de boerderij zijn sindsdien ernstig verwaarloosd.

Mason is op school dikwijls te vinden in de Stooz, de kamer van juf Blinney. Als zorgcoördinator heeft zij Masons vertrouwen gewonnen. Dat is nodig, want Mason heeft op school niet alleen veel ondersteuning nodig, hij worstelt ook met zijn gevoelens omdat zijn beste vriend Benny meer dan een jaar geleden dood werd gevonden in de boomgaard, onder aan de ladder van hun zelfgemaakte boomhut. De politie plaatst vraagtekens bij Benny's overlijden en inspecteur Baird laat Mason niet met rust, vooral ook omdat hij de laatste was die zijn vriend in leven zag. Het valt Mason niet mee de gebeurtenissen die voorafgingen aan het fatale ongeluk goed op een rijtje te krijgen. De inspecteur gaf hem daarom een schrift en hoopt dat Mason door erin te schrijven zijn gedachten kan ordenen. Dat is een absolute misvatting, want Mason heeft een ernstige vorm van dyslexie. Juf Blinney laat hem niet voor niets werken op een computer waarop ze een programma voor spraakherkenning ('de draak') heeft geïnstalleerd. Geregeld 'vertelt' Mason de draak zijn verhalen.

In de Stooz maakt Mason kennis met nog andere jongeren met een ondersteuningsbehoefte. Met de tengere Calvin Chumsky sluit hij vriendschap, en het duurt niet lang of de twee jongens zijn onafscheidelijk. Ze zijn dikwijls te vinden bij Mason thuis, waar ze een in verval geraakte voorraadkelder hebben omge-

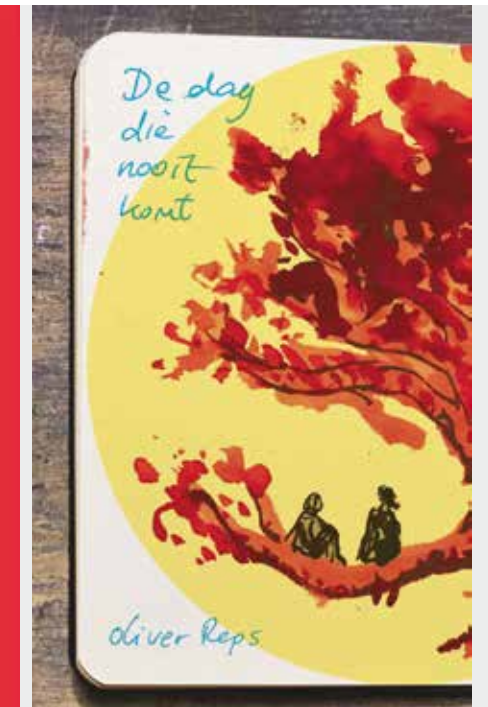
bouwd tot een schuilplaats en een soort geheime ontmoetingsplek. Daar voelen ze zich veilig voor Matt Drinker, een vervelende buurjongen die hen voortdurend bespot en bekogelt met appels uit de boomgaard. Tijdens een wilde achtervolging door Matt en diens vrienden raken Mason en Calvin van elkaar gescheiden. Als blijkt dat Calvin die nacht niet thuiskomt, gaan alle alarmbellen rinkelen en neemt de geschiedenis een wel heel bijzondere wending.

De waarheid volgens Mason Buttle is een fascinerend en boeiend verhaal voor jongeren in de onderbouw. Mason Buttle is een heerlijk kind. En ook al mist hij het verstand van zijn leeftijdsgenoten, het zal de lezer weinig moeite kosten deze bijzondere jongen in het hart te sluiten. Schrijfster Leslie Connor woont in Connecticut, Amerika. We kennen haar van het bij Lemniscaat eerder verschenen *De gevangenisfamilie van Perry T. Cook* (zie voor een bespreking LTM 2017-7).

Een onmogelijke worsteling

Henry (13) moet een nieuw leven op zien te bouwen. In een nieuwe stad waar niemand weet wat er is gebeurd. Stel je toch eens voor dat men HET ontdekt! Op aanraden van zijn therapeut begint Henry te schrijven in een dagboek. Het moet hem helpen zijn verdriet en woede een plek te geven. Henry pakt de pen op, niet van harte. Het wordt een heel ongemakkelijk dagboek. Want HET is eigenlijk te heftig voor woorden.

Dankzij de (niet-chronologisch) vertelde gebeurtenissen in Henry's dagboek krijgt de lezer een beeld van de gebeurtenissen die voorafgingen aan HET. De tijd dat Henry samen met zijn oudere broer

en zijn ouders een gelukkig gezin vormde en de laatste maanden voor die noodlottige dag in april waarin de dreiging langzaam maar zeker bijna tastbaar wordt. Tot uiteindelijk het drama toeslaat: het moment van het tot dan toe onuitgesproken HET.

De moeder van Henry blijft achter en is opgenomen in een psychiatrische kliniek. Het is maar zeer de vraag of zij en Henry's vader ooit nog gezamenlijk hun leven kunnen oppakken. Henry en zijn vader proberen hun nieuwe bestaan zin en inhoud te geven en worden daarbij geholpen door Henry's nieuwe vriend Farley, hun nieuwsgierige Indiase buurman Mr. Atapattu, die ze maar curry blijft brengen, en Karen, de vrouw die in hetzelfde gebouw woont en die wel héél geïnteresseerd blijkt in Henry's vader. Henry zelf voelt vlinders in zijn buik als hij de eigenzinnige Alberta leert kennen. Maar wat zal er gebeuren zodra al deze nieuwe vrienden HET ontdekken?

Susin Nielsen is een ster in het verwoorden van de dromen, zorgen en gedachten van tieners. Dat bewees ze eerder in haar jeugdromans *Wij zijn alle-*

maal moleculen (LTM 2016-5), *Optimisme is dodelijk* (LTM 2017-4) en *Woordnerd* (LTM 2018-2). *Het ongemakkelijke dagboek van Henry K. Larsen* is haar pijnlijkste, meest rauwe jeugdroman tot nu toe. Dankzij een flinke dosis humor lukt het om, ondanks alle narigheid, te relativieren. De gebeurtenissen maken behoorlijk indruk. Een tragische geschiedenis die de meeste lezers niet onberoerd zal laten en die de nodige stof biedt tot bezinning. Heel geschikt voor lezers in de onderbouw.

Rollercoaster

De dag die nooit komt is het relaas van de zeventienjarige filmfanaat Elias. In één lange slapeloze nacht overdenkt hij de gebeurtenissen die hem in de situatie hebben gebracht waarin hij zich thans bevindt. Hij vertelt over die dramatisch verlopen zomer, nu zo'n driekwart jaar geleden. Over de mensen die hem lief zijn. En over de demonen in z'n hoofd.

Geleidelijk ontstaat het beeld van een beschadigde jongen die niet zonder reden elke tweede donderdagmiddag een psychiater, Henry, bezoekt. Dankzij

deze Henry leert Elias Polly kennen. Polly en Elias' zusje Evi zijn ongelofelijk belangrijk voor Elias, zij geven kleur en betekenis aan zijn bestaan. Maar het lot is de meisjes minder goed gezind, waarna Elias ook zichzelf niet ontziet.

De titel van het boek is een verwijzing naar de gelijknamige song van Metallica ('The Day That Never Comes'). Het is een verhaal waarin de schrijver je voortdurend op het verkeerde been zet. De vele onverwachte en verrassende gebeurtenissen houden je als lezer scherp. De snelheid waarmee debutant Reps vertelt, ligt hoog, maar stoort niet. De geschiedenis verrast, ontroert en voert je in een soort rollercoaster naar een ontluisterende, verbijsterende finale. Dit alles maakt *De dag die nooit komt* tot een fascinerend leesboek waarbij je je geen moment verveelt. Wat mij betreft een absolute aanrader voor lezers in de bovenbouw. ■

Rob van Veen

Voor meer informatie over geschikte jeugdboeken, zie <www.eenboekjeopen.nl>.